

St. Nicolaas in het Logeergebouw

Wie de koek krijgt

St. Nicolaas heeft de afd. P.Z. telegrafisch medegedeeld, dat hij — vergezeld van Zwarte Piet — op Vrijdag 5 December a.s. de K.P.M.-kinderen in het Logeergebouw een bezoek zal brengen.

Ook ditmaal zal het voor de Sint niet mogelijk zijn om individuele bezoeken af te leggen, terwijl het ook niet in de bedoeling ligt geschenken in te zenden om die door de Goed Heiligman te doen uitreiken.

Het bezoek van de Sint en Zwarte Piet aan het Logeergebouw is vastgesteld van 5 tot 7 uur. Dit kinderfestijn zal ook nu weer uitsluitend kunnen worden bijgewoond door kinderen van 4 tot 9 jaar, vergezeld van ouders of begeleiders.

Sint Nicolaas is wel van plan om — zoals hij dit ook bij zijn vorige bezoeken deed — zich persoonlijk met enkele kinderen te onderhouden, van wie hij heeft gehoord dat ze het afgelopen jaar nu niet bepaald erg lief zijn geweest.

Als deze „Uitlaat” verschijnt, zal de Sint intussen te Djakarta zijn aangekomen. Vanaf deze plaats roepen wij hem en Piet reeds een hartelijk welkom toe.

„Camphuys” in aanvaring met „Kaloekoe”

Botsing voor Ambon-steiger

Op Zaterdag 25 October j.l. werden des morgens om half negen op het hoofdkantoor 2 telegrammen ontvangen, afkomstig van de gezagvoerders van de „Camphuys” en van de „Kaloekoe”. De inhoud sprak voor zichzelf.

Het eerste telegram luidde:

„aanvaring met kaloekoe welke voor steiger liggend ambon — kaloekoe vier meter water in ruim twee — niet verder zinkende — eigen schade practisch nihil — nader bericht volgt”

gezagv. „Camphuys”

en het tweede:

„kaloekoe aan steiger midscheeps aangevaren door camphuys — verstoomd nabij ondiep water — luik twee geheel vol stop verder niets — wachten af of schip verder zinkt stop zetten dan droog — nader bericht volgt”

gezagv. „Kaloekoe”

Deze ongelukstijding kwam op die rustige Zaterdagmorgen als een donderslag bij heldere hemel. Door de directie werden onmiddellijk de nodige maatregelen getroffen en — in overleg met de chefs N.D., T.D. en V.R.V. — aan de betreffende gezagvoerders de nodige telegrafische instructies verzonden.

Om half 11 kwam een tweede telegram binnen, waarin werd medegedeeld, dat de *Kaloekoe* bleef drijven, de machinekamer intact was en dat er aan stuurboordzijde een gat van 2 meter diep was geslagen, dat liep van de bovenkant van de dubbele bodem tot en met het slopendek. Tevens riep de gezagv. van de *Kaloekoe* de hulp in van een expert.

De maatregelen

De volgende ochtend vertrokken met het lijntoestel van de G.I.A. de heer Jungschläger, chef N.D. en de heer Behrens van de T.D. naar Makassar op weg naar Ambon. In Surabaia voegde de chef T.D. aldaar, de heer Oudsteyn, zich nog bij dit gezelschap. Direct na aankomst te Makassar werd een bespreking gevoerd ten huize van onze agent. In verband met noodzakelijk te vervullen formaliteiten, welke nu eenmaal aan een bezoek aan Ambon zijn verbonden, kon het gezelschap eerst op Dinsdag 28 October de reis voortzetten.

Ondertussen werden met de regelmaat van de klok instructies uitgesend aan de

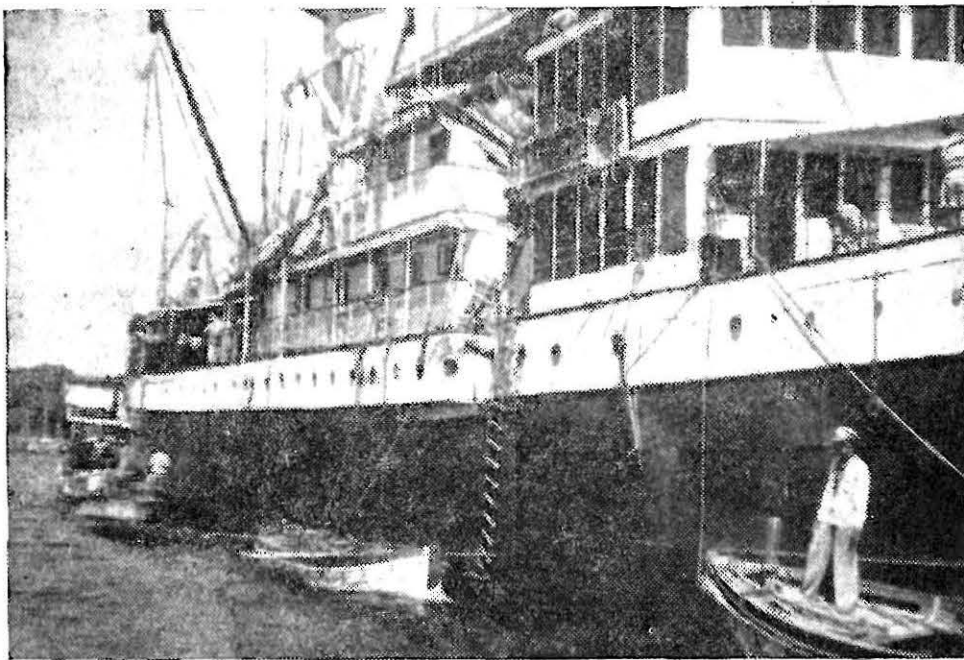
verschillende gezagvoerders, verslagen getelegrafeerd om de directie te Djakarta van de juiste gang van zaken op de hoogte te houden, terwijl er tevens voor moest worden gezorgd, dat het nodige bergingsmateriaal (cement, zand, klei enz.) naar Ambon kon worden gedirigeerd. Ons Makassar-agentschap verleende daarbij de meest denkbare medewerking. Vooral de chef T.D. aldaar maakte zich bijzonder verdienstelijk om er voor te zorgen, dat alle gevraagde materialen konden worden geleverd, zodat deze niet meer van Java hoefden te komen. Hierdoor kon dus veel tijd worden gewonnen. Zo moest het vertrek van de *Van Riemsdijk*, te Makassar liggende, worden uitgesteld en alle verzamelde materialen in dit schip worden geladen, met de opdracht e.e.a. zo spoedig mogelijk naar Ambon te vervoeren. Het gezelschap van de heer Jungschläger arriveerde Dinsdagmiddag op Ambon.

De gebeurtenissen

Door een gelukkige samenloop van omstandigheden hadden zich bij de aanvaring geen persoonlijke ongelukken voorgedaan. Op die Zaterdagmorgen bevonden de gezagvoerder en hoofdwerktuigkundige van de „Kaloekoe” zich op de brug en zagen tot hun grote schrik de „Camphuys” vlak bij recht op zich afko-

(vervolg: zie pag. 2)

Vervolg: „Camphuys” versus „Kaloekoe”

De beschadigde „Kaloekoe”

Op de schouders van de heer Jungschläger c.s. rustte geen gemakkelijke taak. Direct werd handelend opgetreden. Een gedeelte van de geloste lading van de *Kaloekoe* werd, om de stabiliteit van het schip te waarborgen, weer aan boord teruggeladen, gaten in de buitenhuid van het hoofddek gedicht, verschansingsdeuren gesloten en dichtgebreeuwd, naden met cement bestreken enz. enz.

Op 30 October arriveerde de *Van Riemsdijk* te Ambon met de te Makassar geladen materialen. Men wilde trachten het gat, dat in de *Kaloekoe* was geslagen, eerst af te dekken met een z.g. bergingsmat (bestaande uit hout, zeildoek en leer) om het daarna geheel afdoende te dichten met een grote bekisting (van 25 m³), waarin cement zou worden gestort. Mocht dit lukken, dan wilde men de op deze wijze gerepareerde *Kaloekoe* op eigen kracht naar Surabaia laten gaan om het daar in dok helemaal te doen herstellen.

Het zou ons te ver voeren in deze kolommen alle moeilijkheden op te sommen, die moesten worden (en inderdaad werden) overwonnen om deze plannen te doen slagen. In de vroege ochtend van de 6e November was men met het aanbrengen van de versterkingen en het daarmede gepaard gaande laswerk reeds zover gevorderd, dat met goed gevolg de eerste manoeuvreer- en vaarproeven konden worden gehouden, teneinde de noodreparaties en de aangebrachte cementkist onder verschillende omstandigheden te kunnen controleren. Alles werd in goede orde bevonden, zo zelfs, dat het classificatiecertificaat en het certificaat van deugdelijkheid door de daarvoor aangewezen autoriteiten zonder meer werden afgetekend!

(Slot: pag. 8)

de **Uitlaat**

Zevende jaargang — No. 12

*

Personeels- en voorlichtings-
orgaan van de
N.V. Koninklijke Paketvaart
Maatschappij

*

Dit nummer bestaat uit 12 pags.

*

Overneming van tekst en
illustraties alleen geoorloofd met
bronvermelding

*

Alle stukken „de Uitlaat” betref-
fende te adresseren:

Aan de Redactie van
„De Uitlaat”
p/a K.P.M.
Medan Merdeka Timur
Djakarta

*

Dit nummer bevat o.a.:

„Camphuys” in aanvaring met
„Kaloekoe”.

*

Flatgebouw Kebajoran

*

K.P.M. tennist tegen Internatio

*

Scheepsnamen bij de K.P.M.

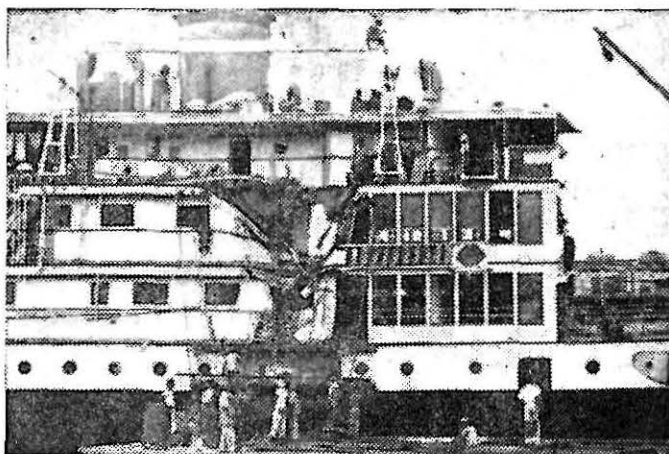
*

„Tjikampek” wint „travessa”-race

*

Nieuw koopvaardij-monument.

men. Zij hadden de tegenwoordig-
heid van geest om naar beneden te
snellen, teneinde de hutpassagiers
aan stuurboordzijde te waarschu-
wen, in welke poging zij volkomen
slaagden. De 1e stm. deed hetzelfde
in de stuurboord-dienstgang. On-
middellijk na de aanvaring gingen
alle passagiers en verschillende le-
den van de bemanning van boord
en werden de trossen losgegooid om
zodoende te trachten een eventueel
zinken vóór de steiger te voorkomen
en het schip zo nodig in ondiep water
aan de grond te zetten. Zover is het
gelukkig niet gekomen, alhoewel het
niet veel heeft gescheeld.

De „Kaloekoe” na aan-
komst te Surabaia.

K.P.M. tennist tegen Internatio

Op verlichte baan in Logeergebouw.

Op Woensdagavond, 5 November, zijn de avondwedstrijden op de verlichte banen in het Logeergebouw officieel ingeluid. In pool-verband zal tegen Internatio een aantal wedstrijden worden gespeeld.

Voor op die 5de November-avond met spelen kon worden begonnen, dreigde het even mis te zullen gaan: regen trachtte de tennisvreugde te verstoren, terwijl het licht-aggregaat, dat voor de baanverlichting moest zorgen, ook al niet wilde medewerken. Gelukkig was deze handicap slechts van zeer korte duur, zodat er precies op tijd kon worden begonnen.

Alvorens met spelen een aanvang werd gemaakt verzamelde de heer Hart, voorzitter van onze tenniscub, spelers en toeschouwers om zich heen en memoreerde in een vlotte toespraak, dat dank zij de medewerking van de directies der K.P.M. en Internatio het nu mogelijk was 's avonds te spelen. Men beschikte nu over een goed verlichte en in prima conditie verkerende baan.

Het was ongetwijfeld een aardige ge-

dachte dit tournooi te doen openen met een mixed-double, waarin de directie van de K.P.M. en de agent van Internatio waren vertegenwoordigd.

1e mixed-double.

Deze eerste mixed bestond van K.P.M.-zijde uit mevrouw van Altena en directeur mr. de Koe, terwijl de Internatio-kleuren werden verdedigd door mej. Bagnay en de heer Boer. Een goed en rustig gespeelde wedstrijd, welke door Internatio werd gewonnen met 4-3.

1e herendouble.

Een van de beste partijen van de avond. Hierin speelde voor de K.P.M. Moerman (DV) en Gerungan (Exp./HK). Van beide kanten werd zeer sterk gespeeld. Een werkelijk fraaie wedstrijd, welke door Internatio (van Leeuwen/Borgers) met 4-3 werd gewonnen.

2de herendouble.

Voor deze partij hadden Dam (CM3) en Van Santen (CM1) zich verenigd. Alhoewel het er in het begin naar uitzag, dat de K.P.M. thans meer geluk zou hebben, kwam ook hier Internatio als winnaar uit de strijd. Het team Quast/Khoe won met 5-2.

2de mixed-double.

Mevrouw Noordhoek Hegt en de heer Hart (secr.) toonden zich hier overtuigend de meerderen. Deze K.P.M.-combinatie was goed op dreef en zorgde dan ook voor de eerste overwinning op Internatio. (mevr. Ros/hr. Kortman) Gewonnen werd met 6-1.

3de herendouble.

Schramm (CM2) en Veenstra (VZ/HK) speelden hier tegen Lommen/Heimerikx. Een aardige partij waar hard werd gewerkt. Ook deze double was voor de Internatio-mensen met 5-2.

4de herendouble.

Van Dam (CM3) met Fels (mag. v. gedr.) traden nu in het strijdperk tegen Lie Eng Po en Jacobs. Jammer, dat het aan K.P.M.-zijde niet erg wilde, zodat Internatio wist te winnen met 7-0.

5de herendouble.

Het Internatio-duo Van Weren/

Schenk moest hier in een zeer goed gespeelde wedstrijd het onderspit delven tegen de K.P.M.-mers Jüch (CM3) en Jansen (pass.) Met 4-3 bewees onze double haar superioriteit.

6de herendouble.

Een fraaie partij van dr. Gentis (Gen. D.) en Hamel Jr. tegen Van 't Hooft en Lupulissen. Onze mensen toonden met 4-3 hun meerderheid.

Van de acht gespeelde partijen wist de K.P.M. er dus 3 te winnen. Na afloop van de wedstrijd dankte de agent van Internatio, de heer Boer, met een kort woord voor de gastvrije ontvangst en de aangename en sportieve verstandhouding.

Wat ons nog opviel was, dat onder het oranje-schijnsel der natriumverlichting spelers en bezoekers er bepaald „slecht” uitzagen. Maar dat mocht niet hinderen. Er is die 5de November fraai en sportief gespeeld en daar ging het toch maar om.

„Ajam hampir mati ! . . .”

Ongetwijfeld weet iedereen wat copra is. Wat velen echter niet weten, is dat natgeworden copra broeiing kan doen ontstaan en daardoor gifgassen kunnen optreden. Om nu te constateren of er zich in het ruim van een schip gifgassen hebben ontwikkeld, past men vaak het eenvoudige en radicale middel toe om een (levende) kip, aan beide poten vakkundig vastgebonden, in het ruim waar zich de copra bevindt te laten zakken. Blijft het beestje in leven dan kan men in dat ruim zonder levensgevaar rustig afdalen. Gaat de kip dood, dan staat het „sein” op onveilig!

Aan boord van een onzer schepen moest nu kortgeleden deze „kippenproef” worden genomen. De „ajam” werd vastgebonden en langzaam maar zeker liet men dit proefbeest in de diepte afglijden. Men wist op dat moment niet, dat een havenwerker de kip al vóór was geweest en beneden rustig de komst van het neerdalende pluimvee zat af te wachten.

Wie kan de schrik van de man beschrijven, die boven aan het ruim met de vierende kippenlijn in zijn handen uit de gapende diepte plotseling een stem hoorde roepen: „Stop!! Ajam sudah hampir mati!”

(Historisch)

OP SLEEPTOUW

„Paloh dankt „Valentijn”

1e stm. B. Broekhuizen, die het commando voerde op het m.s. „Paloh”, schrijft ons het volgende:

Op 4 October j.l. lag de „Paloh” gedurende drie dagen 15 mijl ten Oosten van de „Gebroeders” (eilandengroep 20 mijl ten Zuiden van Pulu Laoet — Red.) met motorstoring ten anker.

Des avonds om half 8 kwam het s.s. „Valentijn” in zicht, dat opdracht had ons verder te slepen naar Balikpapan. Helaas konden wij met de ons ten dienste staande hulpmiddelen met de „Valentijn” geen verbinding maken, waarbij nog kwam, dat er een behoorlijke zeegang stond.

Gezagvoerder Korving besloot toen zelf het heft in handen te nemen. Een lijn van 350 meter lengte werd achter de „Valentijn” gesleept, waaraan een reddingboei (met brandend Holmeslicht) en een rottan dekstoel waren verbonden. Langzaam om ons heen draaiende werden we gestrikt en konden zodoende de lijn over onze ankerketting te pakken krijgen.

Hulde aan de état-major van de „Valentijn” voor zijn sportieve hulp en gezonde zeemanschap.”

De meer recente geschiedenis

In „de Uitlaat” van November plaatsten wij het eerste gedeelte van het artikel „Scheepsnamen bij de K.P.M.” van de hand van de heer H. Klein.

Wij brengen onze lezers in dit nummer thans het vervolg en slot van deze interessante uiteenzetting.

In Sept. 1906 worden 4 vrachtschepen, met zeer beperkte passagiers-inrichting, in aanbouw gegeven bij Fijenoord. In de vergadering van 24 Sept. 1906 zegt de administrateur, dat Gedelegeerden voorstellen de schepen te noemen naar bekende zeevaarders. Dat is dus geheel in de lijn die is uitgestippeld. Zij hadden namen bedacht, maar vernamen dat de Regeringscommissaris hiervan een speciale studie had gemaakt en namen in overweging zou geven. In de vergadering van 24 Dec. 1906 werd toen besloten, op advies van de R. C. de Heer Kielstra, de 4 vrachtboten te noemen: „van Nek”, „Le Maire”, „Van Spilbergen” en „s'Jacob”. Hier zien wij dus ook de naam van een gewezen G. G. aan een vrachtboot gegeven, zij het dan een schip met beperkte passagiers-accommodatie. In de notulen staat niets van besprekingen hierover, maar het is duidelijk dat men officieel overstag gaat met het geven van namen. Het was niet meer genoeg, dat men de namen van gewezen G. G. 's voor de passagiersschepen reserveerde. Met de grote vlootuitbreiding had men eenvoudig geen G. G. 's genoeg.

In zijn werkje „De Gouv. Generaal van Nederl. Indië” geeft Dr. F. W. Stapel in chronologische volgorde 60 G. G. 's; met de naamgeving is de K. P. M. gevorderd tot G. G. van Heutsz, no. 55 van de lijst. Een vijftal namen kwam om de een of andere reden niet in aanmerking en zo bleven er 50 namen over, alhoewel er veel meer passagiersschepen waren. Het is dus verklaarbaar, dat men het plan om vrachtschepen de namen van ontdekkingsreizigers te geven losliet. Zo kregen wij de „Rumphius”, „Melchior Treub”, „Plancius”, „op ten Noort”, „van Heemskerk”, „van der Hagen”, „van Linschoten” enz., allemaal passagiersschepen. Maar evengoed zien wij de G. G. 's „de Haan”, „van Hoorn”, „Reyniersz” hun entrée maken. De serie ontdekkingsreizigers wordt later voortgezet met de „Schouten”, „de Weert”, „Barentz” en „Roggeveen”, maar de oud G. G. 's komen eveneens aan bod: „van Imhoff”, „Pijnacker Hordijk”, „Sloet van de Beele” enz. De vloot van passagiersschepen was zo uitgebreid geworden, dat men van 1906/1907 af, hen door

„mannen die zich voor Nederl. Indië verdienstelijk hadden gemaakt op verschildend gebied” en bekende zeevaarders.

Werden scheepsnamen tot dusver op voorstel van de administrateur vastgesteld (al dan niet met medewerking van gedelegeerden) in 1907 zien wij dat de hoofdagent, zulks op verzoek van Amsterdam, een paar namen voorstelt. Dat is dan tevens het begin van de tijd, dat Batavia de namen van vrachtschepen voorstelt. Het betrof hier 2 schepen, die men eigenlijk geen schepen durfde te noemen, maar stoomlichters. Die scheepjes waren door Indië aangevraagd voor het vervoer van producten voor de B.P.M. naar en van Pangkalan Brandan, en voor de vaart Singapore-Djambi. De H.A. stelde voor hen de namen „Brandan” en „Djambi” te geven. Zij werden later gevolgd door de „Benoa”, „Kalmoa”, „Menggala” en „Donggala”. Hier merken wij reeds een klankverwantschap in de naamsuitgang waar het zusterschepen betreft. De tonnage was circa 300 ton maar in de opeenvolgende scheepjes werden steeds verbeteringen aangebracht. Nu, dat mocht ook wel, want de accommodatie voor de opvarenden was wel het minimum waarmede volstaan kon worden. De eerste scheepjes hadden geen electrisch licht. Zij bezaten ook geen ankerspil: het anker werd door middel van een kabelaring, die over de winch van luik I werd geleid, thuis gehieuwd, wat met een oorverdovend spektakel gepaard ging. Verder waren de hutten voor de officieren zo laag gelegen, dat men bijv. aan de steiger te Belawan liggend vrij uitzicht onder de steiger had.

Maar zoals gezegd, er werden geleidelijk verbeteringen aangebracht en de naam „stoomlichters” geraakte in onbruik. Nog volgden de „Koemai”, de „Sampit” (voor de dienst op de zuidkust van Borneo gebouwd), „Indragiri” en „Sembilan” en dan is het ladingvervoer blijkbaar al zo toegenomen, dat een groter type gewenst is. De „Singkawang” en „Singapore” maken hun entrée in 1912, weldra gevolgd door nog een viertal van dat type, allen rond 600 ton. De namen beginnen allemaal met Sing: „Singaradja”, „Singkep” enz. De namen van deze schepen worden voorgesteld

door de H.A. en wij zien, dat zij meestal betrekking hebben op de vaart waarvoor zij zijn besteld, maar waar zij lang niet altijd terecht komen. Het bedrijf is in volle ontwikkeling en de immer te kleine vloot moet worden ingezet daar, waar het op een gegeven ogenblik nodig is. Het waren echter altijd namen van indische plaatsen waarnaar zij genoemd werden, met een enkele uitzondering van een eiland (Sembilan) en een rivier (Indragiri). In 1914 worden 2 schepen van een vergroot Sing-type besteld; het zijn motorschepen— zij krijgen de namen „Bengkalis” en „Boelengan” en meten 1053 ton. Zij komen resp. in December 1915 en Maart 1916 in de vaart en er wordt duchtig mede geëxperimenteerd. Zij hebben te weinig snelheid en wanneer men in 1920 nog 2 schepen van dit type bestelt, worden het stoomschepen. De motor had het pleit toen nog niet gewonnen. De nieuwe schepen kwamen in Dec. 1921 en Mei 1922 in de vaart onder de namen „Benkoelen” en „Bintohan”. Het B-type was geboren. Wanneer de „Benkoelen” c.s. al weer te klein worden, wordt een groter type op tekening gebracht, waarvan er maar liefst 5 tegelijk worden besteld. Het zijn de „Palehleh”, „Palima”, „Palo”, „Pirigi” en „Pasir” die in de loop van 1922 (de „Palima” in Jan. '23) in aantallen aankomen. Het zijn schepen van ca. 1200 ton: het Pa-type.

Wij zijn met de beschrijving van de ontwikkeling van het type „Koemai”, „Singkep”, „Bengkalis”, „Palima” even door gegaan en keren nu eerst weer terug.

De kolenvaart moge tegenwoordig een fractie zijn van hetgeen zij is geweest in de jaren tot 1930 was zij voor de K.P.M. van wezenlijk belang. De eerste kolenschip „Houtman” en „Tasman” noemden wij reeds. De „de Greve” met naar 5100 tons laadvermogen was jarenlang het grootste schip van de Mij. Maar in Maart 1915 besloot de R.v.B. tot aanbouw van het zelftrimmende kolenschip, dat niet minder dan 8100 ton laadvermogen had. Het kreeg de naam „Ombilin” en kwam in Augustus 1916 in de vaart. In 1919 werd een klein vrachtschip voor kolenvervoer aangekocht (756 brt) dat de naam „Berouw” ontving. Ten slotte werd in de jaren 1920/'23 een aantal 4000 tonners aan de vloot toegevoegd onder de namen „Lematang”, „Stagen”, „Sawahloento” en „Rantaupandjang”. Deze vrachtschepen waren zowel voor kolenvervoer als voor het vervoer van andere bulkcladingen geschikt, terwijl men ze zo nu en dan zelfs voor stukgoed benutte. Ze droegen allemaal namen van kolenveldplaatsen en kolenvelden.

Nu nog even de Si-typen. Toen men

in 1912 namen voor de nieuwe Australië-boten zocht (zij moesten kort zijn en ook de Australiër iets zeggen), viel de keuze op „Houtman” en „Tasman”. Het werd aan de H. A. overgelaten de beide vrachtschepen, die deze namen droegen, om te dopen. De „Houtman” bevoer de zo juist geopende Java-Siam-Lijn en het lag dus voor de hand het schip te herdopen in „Siam” en de „Tasman” in „Siak”, een naam die vroeger al gedragen was door één der (overgenomen) schepen der Mij. Hiermede was het Si-type geboren, 2000 tons-schepen, waarvan er later zo vele aan de vloot zouden worden toegevoegd. Nog moeten wij de „Generaal”-schepen noemen, 4 schepen van hetzelfde type, feitelijk ook genoemd naar „mannen die zich voor Ned. Indië verdienstelijk hebben gemaakt”. De „Rokan”, „Kampar”, en de „Reteh” vormen weer een uitzondering, doordat zij naar rivieren zijn genoemd, evenals de benzinescheepjes „Moesi” en „Minjak” en de in Indië gebouwde „Batak”, „Alfoer” en „Dajak”. De omstreeks 1926 uitgezonden vloot van kleine schepen zijn allemaal weer naar Indische plaatsen genoemd. Het waren de „To” en „Ti”-typen en de „Ma”-bootjes.

Enkele liepen als passagiers-vrachtschepen te boek en de overigen als vrachtschip, maar waar het allemaal kleine schepen betrof, was eenheid in de namen, in casu als vrachtschepen, geboden. Dat men sommige schepen, die van andere maatschappijen werden overgenomen om de een of andere reden rustig in het bezit van hun namen liet: „Paloh” e.a., is begrijpelijk, omdat ze bestemd waren slechts kort deel uit te maken van de vloot (de „Paloh” vormt hierop een uitzondering).

In de 2e wereldoorlog ging ongeveer de helft van ons aantal schepen verloren en een groots programma van nieuwbouw werd opgesteld. Voor schepen, die voor de oorlog reeds in aanbouw waren gegeven en nu opnieuw gebouwd dan wel afgebouwd werden was de vraag welke namen men ze zou geven niet moeilijk. Zij behielden de eenmaal vastgestelde namen. Maar men besloot tevens, dat onder het nieuwe bestel niet langer namen van ex G.G.'s gebruikt zouden worden. Veel tijd tot het doen van nasporingen op het gebied van naamgeving bestond er niet en daarom werden aan de 8 verbeterde „van de Capellen”-typen, die in aanbouw werden gegeven, de namen gegeven van „Kalabahi”, „Kaloekoe”, enz. kortom de „Ka”-schepen. (Men lette op de klankassociatie „KALabahi” en „van der Capellen”, om aan te geven, dat zij tot het type „van der Capellen” behoorden). De 8 andere schepen, die werden gebouwd behoorden tot de B-

klasse, waarvan wij vóór de oorlog reeds verscheidene schepen in de vaart hadden. Verder nog de 4 zg. vee-boten: „Waiwerang”, „Waikelo”, „Waibalong” en „Waingapoe”, naar Indonesische plaatsen geheten, meer speciaal afscheepplaatsen van karbouwen en paarden. De overgenomen „Sitsen”-coasters zijn hernoemd naar plaatsen in Indonesië en passen dus in het kader. De serie kleine schepen, die werden uitgezonden, kregen eveneens namen van plaatsen in Indonesië: „Betana” en „Taliwang” enz. De „Sungei”-scheepjes dragen namen van rivieren, wat verband hield met hun emplot; bovendien hadden wij al meer schepen gehad met rivier-namen. Tenslotte zijn daar nog de „Buna Baai”, „Milne Baai” en „Oro Baai” die bestemd zijn om uit de vloot te verdwijnen en die men deze namen gaf, omdat zij naam hadden gemaakt in de Pacific-oorlog onder de namen „Fort

Wilhelmus”, „Fort Rensselaer” en „Fort Amsterdam”.

De heden in aanbouw zijnde schepen „van Linschoten”, „van Spilbergen” enz. zijn allen genoemd naar zeevaarders en ontdekkingsreizigers en daarmee zijn wij dus aangeland bij het eerste voorstel van de heer Op ten Noort, waar hij in de vergadering van Gedelegeerden van 1 Mei 1889 mededeelt, dat „hij namen voor de nieuwe schepen heeft verzameld, nl.

- 1e ontdekkings-reizigers;
- 2e sterrenbeelden en sterren;
- 3e goden en godinnen.

Nu, aan namen van ontdekkings-reizigers (en zeevaarders) is er voorlopig geen gebrek.

H. Klein
(gepens. chef v. dienst).

P.V.C.-nieuws:

Er zijn weer postzegels!

De P. V. C. heeft weer een aantal zegels ter verdeling klaar liggen. Ook thans zijn deze verpakt in couverts, die ad Rp. 5.— ter beschikking van onze verzamelaars kunnen worden gesteld. De inhoud van deze couverts bestaat grotendeels uit de hogere waarden Nederland en Indonesië, wat serie-goed en een aardige „mixture” buitenland.

Zoals gewoonlijk zal ook de opbrengst van deze postzegel-verdeling geheel ten bate komen van een liefdadig doel.

Als bijzondere attractie is aan de huidige distributie de verloting verbonden van een tiental „vlieg-zegels fl. 15.— Nederland”, waaraan iedere inschrijver op een couvert ad. Rp. 5.— automatisch deelneemt.

Mede op grond hiervan kan deze keer NIET worden ingegaan op verzoeken om meer dan één couvert per persoon. Degenen onder ons personeel, die aan deze postzegel-verdeling en verloting willen deelnemen, worden hiermede verzocht zo spoedig mogelijk in te schrijven onder duidelijke vermelding van naam, voorletters en adres (opvaren-den ook hun rang) en insluiting van Rp. 5.—

Indien het aantal inschrijvingen groter is dan het beschikbaar aantal couverts, zal de volgorde van ontvangst der inschrijving maatgevend zijn. Daar toegezonden gelden niet kunnen wor-

den aangehouden voor eventueel volgende verdelingen zullen deze aan de te late inschrijvers worden geretourneerd.

De inschrijving sluit uiterlijk ultimo Januari a.s., zodat de uitslag van de verloting nog in „De Uitlaat” van 1 Februari zal kunnen worden gepubliceerd.

De „Postzegel Verdeel Commissie”
K.P.M. — Hoofdkantoor
Djakarta.

„Zouden wij t.z.t. ook in aanmerking komen voor een nieuwe „flat” op Kebajoran??”

VAN DE AFDELING PERSONELE ZAKEN

De volgende mutaties in ons bedrijf vonden in de maand November plaats : (afgesloten op 20 November i.l.)

Aangekomen :

J. L. Jonker	gezagv.	21/10	per vliegtuig	ex R.V.
F. W. Bonsen	empl.	21/10	" "	ex V.G.V.
L. F. Egeter	gezagv.	23/10	" "	ex R.V.
W. J. Bos	2e stm.	26/10	" "	ex R.V.
B. G. Bloemers	gezagv.	27/10	" "	ex R.V.
Mevr. A. J. von Pesch	empl.	27/10	" "	ex E.V.
A. Hos	gezagv.	30/10	" "	ex R.V.
D. Snip	2e wtk.	30/10	" "	ex R.V.
J. F. W. Benz	empl.	30/10	" "	ex V.G.V.
J. J. S. van Alphen	gezagv.	2/11	" "	ex R.V.
A. Anker	hfd. wtk.	2/11	" "	ex R.V.
A. de Vries	2e wtk.	2/11	" "	ex R.V.
J. Meijlink	1e stm.	6/11	" "	ex S.V./R.V.
F. Nak	hfd. wtk.	6/11	" s.s. „Nieuw Holland”	ex R.V.
B. Gatersleben	2e stm.	8/11	" vliegtuig	ex S.V./R.V.
H. P. Valk	1e stm.	15/11	" "	ex R.V.
W. J. Pottinga	1e stm.	18/11	" "	ex R.V.
M. Sonnenberg en echtgen.	adj. chef	19/11	" m.s. „Oranje”	ex E.V.
G. A. Steketee en echtgen.	hfd. empl.	19/11	" "	ex E.V.
H. O. J. Bakker	empl.	19/11	" "	ex V.G.V.
F. J. den Ouden	empl.	19/11	" "	ex E.V.
H. J. Stok	1e stm.	19/11	" "	ex R.V.
C. Tjebbes	1e stm.	19/11	" "	ex R.V.
C. W. van Maanen	2e stm.	19/11	" "	ex R.V.
J. Baljé	2e wtk.	19/11	" "	ex R.V.
L. W. Bense	2e wtk.	19/11	" "	ex R.V.
A. den Hartog	2e wtk.	19/11	" "	ex R.V.
Mevr. J. P. Nooy-Blomhert	echtgd. hfd. empl.	19/11	" "	"
Mevr. M. F. v.d. Tempel-Hage	echtgd. empl.	19/11	" "	"
Mevr. A. A. Punt-Senstius	echtgd. gezagv.	19/11	" "	"
Mevr. M. H. Dam-Harmans	echtgd. 2e wtk.	19/11	" "	"
Mevr. M. G. Bakker-Esselman	echtgd. 2e wtk.	19/11	" "	"
Mevr. M. C. Blok-Looyinga	echtgd. 3e wtk.	19/11	" "	"
Mevr. C. Bareman-de Maaker	echtgd. 4e stm.	19/11	" "	"
Mevr. G. J. M. Tonino-Zaat	echtgd. 4e stm.	19/11	" "	"

Hartelijk welkom in Indonesië!

Vertrokken :

K. Koenes	4e wtk.	27/10	per m.s. „Straat Makassar”	R.V.
S. A. Witte	empl.	31/10	" vliegtuig	V.G.V.
W. Lorijnen	2e wtk.	2/11	" "	R.V.
S. H. Gerritsen	1e stm.	4/11	" "	R.V.
P. J. M. v.d. Berg	hfd. wtk.	15/11	" m.s. „Indrapura”	R.V.
G. H. den Hoed	1e stm.	15/11	" vliegtuig (Australië)	R.V.
J. v.d. Vuurst de Vries	1e stm.	20/11	" vliegtuig	R.V.
A. v.d. Palm	gezagv.	20/11	" naar Singapore	R.V.
J. den Hartog	gezagv.	28/11	per m.s. „Oranje”	R.V.
J. M. Versteegh	gezagv.	28/11	" einde	K.V.
J. Alt	hfd. wtk.	26/11	" "	O.P.
W. Schneider	hfd. wtk.	26/11	" "	V.P.
M. Egmond	hfd. empl.	26/11	" "	E.V.
H. E. Njio	hfd. empl.	26/11	" "	E.V.
J. Eekhout	hfd. empl.	26/11	" "	E.V.

L. van Koolwijk		26/11	per m.s. „Oranje”	E.V.
J. R. Hiskes		26/11	" "	ontslag
Mevr. A. van Pelt-Heystek	echtgd. empl.	26/11	" "	"
Mej. L. Jacometti	beambte	26/11	" "	pensioen
Mej. M. C. A. C. Holman	beambte/verpl.	26/11	" "	"
J. Roos	empl. S.M.P.	26/11	" "	V.G.V.
J. P. Haaze	1e stm.	26/11	" "	E.V./O.P.
H. Buth	2e stm.	26/11	" "	R.V./S.V.
H. Niernmans	2e stm.	26/11	" "	R.V./S.V.
Ch. F. Schlüter	2e stm.	26/11	" "	R.V./S.V.
J. N. van Santen	2e stm.	26/11	" "	R.V./S.V.
R. Labruyère	2e stm.	26/11	" "	ontslag
J. van der Klok	3e wtk.	26/11	" "	R.V.
L. J. Warbroek	3e wtk.	26/11	" "	R.V.
C. D. de Jong	3e wtk.	26/11	" "	R.V.
B. Bronsvort	3e wtk.	26/11	" "	R.V.

De verlofgangers wensen wij een aangename tijd toe. Zij, die de maatschappij met pensioen gaan verlaten, wensen wij, dat zij nog lang van hun welverdiende rust zullen mogen genieten.

Nieuw aangenomen :

Th. J. P. Verberne	empl.	14/10	per vliegtuig
J. P. C. D. L. Bumkens	loc. empl.	1/11	"
J. Appeldoorn	5e wtk.	19/11	" m.s. „Oranje”
N. Dekker	11. wtk.	19/11	" "

Welkom bij onze maatschappij!

Mutaties:

W. van der Meer	hfd. empl.	15/10	naar werkpl. Tdj. Priok
W.E. Burgemeestre	empl.	19/10	naar ag. Asahan als agent
A. J. Janssen	empl.	27/10	naar afd. Vrachtz./H.K.
J. R. Hiskes	empl.	31/10	naar afd. Claims/H.K.
J. W. van der Stadt	adj. chef	3/11	naar ag. Tdj. Priok
H. A. Teeuw	empl.	3/11	naar ag. Tdj. Priok
W. Bol	empl.	7/11	naar afd. Claims/H.K.
W. Bakker	empl.	11/11	naar afd. Claims/H.K.
Mr. L. ter Braake	chef v. dienst	14/11	naar ag. Medan als agent.

Onze

Jubilarissen in December 1952.

25 jaar

1 Dec. 1952.

Tola I mandur Makassar

9 Dec. 1952.

J. L. Venendaal adj. chef agent Makassar

22 Dec. 1952.

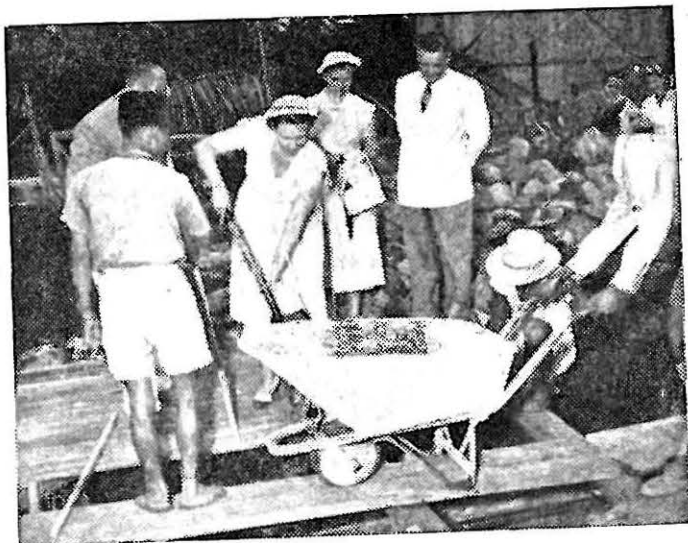
S. K. Sie mach./motordr. P.Z./T.D.

ONZE HARTELIJKSTE GELUKWENSEN!!

K.P.M. flatgebouw Kebajoran

Betonstorting door mevr. De Koe

Op Dinsdag 18 November j.l. vond des morgens om 11 uur de „eerste steenlegging” plaats van het nieuwe K.P.M.-flatgebouw op Kebajoran. In aanwezigheid van president-directeur Iken, de directeurs Harinck en De Geus (directeur mr. De Koe was op dienstreis), alle hoofden van dienst en verschillende genodigden, schepte mevr. De Koe de eerste beton in de aangelegde fundering-ruimten. Onmiddellijk na deze sobere plechtigheid namen de aanwezige bouwarbeiders de schop over en begonnen de funderingen vol te storten. Deze werkzaamheden waren slechts van korte duur, want even later werden alle arbeiders om de aanwezige penghulu verzameld, die de bij een dergelijke plechtigheid gebruikelijke gebeden uitsprak.

Het moment waarop Mevr. E. C. W. de Koe-d'Arnaud het eerste beton stort.

Hierop werden de traditionele offeranden, w.o. twee geitenkoppen, in tegenwoordigheid van de heer Iken op de daarvoor aangewezen plaatsen begraven.

Het officiële gedeelte was daarmee afgelopen, zij het dan dat alle gasten zich hierna om een keurig verzorgde tafel schaarden om op de voorspoedige bouw een koele

Het uitspreken van de gebeden door de penghulu. Op de voorgrond de offeranden

dronk te nuttigen, terwijl de Indonesische arbeiders de aangerichte salamatan alle eer aandeden.

De plek, waar de nieuwe flats worden gebouwd (aan het eerste plein zodra men Kebajoran binnenkomt) is wel zeer goed gekozen. Overal een ruim uitzicht, zodat men straks van overburen geen last zal hebben. De tentoongestelde tekening (onze TD/BA maakte het vóór-ontwerp dat, op enkele kleine wijzigingen na, zal worden uitgevoerd) gaf van het geheel een juist en fraai beeld: 30 „flats” met 1 en 2 slaapkamers zullen door de uitvoerder, het A.I.A.-bureau, tegen 1 Januari 1954 worden afgeleverd.

We kunnen ons zo voorstellen dat, hoe verder men met bouwen vordert, de belangstelling voor een nieuwe flat van de zijde van de K.P.M.-gezinners wel heel erg groot zal zijn. Wij zijn tenminste zo verstandig geweest om nu reeds onze naam op te geven: je kunt immers niet weten?!

E. T. Cornelis

Uit Amsterdam ontvingen wij vlak voor het ter perse gaan het treurige bericht, dat op 3 November j.l. plotseling te Bussum op 61-jarige leeftijd is overleden de sous-chef van ons Amsterdam-kantoor de heer E. T. Cornelis.

Alhoewel op 1 Januari 1952 reeds het tijdstip voor de heer Cornelis was aangebroken, waarop normaliter afscheid van de actieve diensttijd wordt genomen, was zijn langjarige ervaring op het terrein van personeelszaken en zijn werklust aanleiding dat hij nog een jaar zijn gewaardeerde krachten aan onze maatschappij zou blijven geven.

In Juli j.l. werd te Vlissingen bij de diploma-uitreiking aan de leerlingen der „de Ruyterschool” aldaar afscheid van de heer Cornelis genomen. Uit de gehouden toespraken bleek, dat de wijze, waarop hij ook deze taak had uitgeoefend, allerwege was gewaardeerd en zijn heengaan met leedwezen werd aanvaard. Niet kon worden bevroed, dat zo kort daarna afscheid aan zijn groeve zou worden genomen.

In de afgelopen maanden sloopte echter een ongeneeslijke ziekte zijn krachten en het is hem niet gegeven van zijn welverdiende rust te gaan genieten.

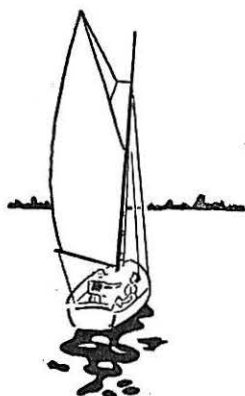
In zijn 44-jarige loopbaan bij de K.P.M., laatstelijk als Inspecteur Opleidingen, hebben zeer velen, ouderen zowel als jongeren, de heer Cornelis leren kennen en zij zullen ongetwijfeld door zijn heengaan worden getroffen.

De begrafenis had op 5 November j.l. onder grote belangstelling op de Nieuwe Algemene Begraafplaats te Naarden plaats. Vele oudere leden van ons Amsterdam-kantoor brachten mede de laatste eer. Namens de K.P.M. sprak de heer Backer woorden van afscheid.

Hij ruste in vrede!

Einde van het zeilseizoen 1952

12-jarige stvr. Derry Hendriks 2e in jaarklassement

Op 2 November j.l. werd het zeilseizoen 1952 van de Jachtclub Tandjong Priok op genoeglijke wijze besloten met het verzeilen van een estafette-race. Hieraan namen vijf ploegen van 6 boten deel (elke ploeg bestond uit 2 Draken, 2 -16 m² N.N. -ers, 1 vrij-

heidsklasser en 1 B.M.). Na een zeer geanimeerd verloop, waarin de kansen voor elke ploeg na iedere ronde weer veranderde, doordat hetgeen de ene boot goedmaakte de volgende weer bedierf en andersom, eindigde tenslotte de groep met de blauwe wimpel (hoe kan het ook anders) met minimaal verschil als eerste. Onze N.N. -er „Wind” (stm. Brassem) heeft tot deze overwinning ook zijn steentje bijgedragen.

Op Zaterdag 8 November vond in de feestelijk gepavoiseerde bovenzaal van de Jachtclub de uitreiking van de jaarpreizen plaats. In de klasse, waarin onze K.P.M. -boten meezeilen, bleek de „Zee” (stm. van Santen) van onze 3 boten uiteindelijk de beste resultaten

te hebben bereikt. Zowel in de periodieke „lange afstand” —als Zaterdagmiddagwedstrijden bereikte hij de 2de plaats in het jaarklassement, achter de „Schobbejak” van Javahout, die alle 1e prijzen in de wacht sleepte. Hij mocht hiervoor dan ook enige zeer fraaie bekens in ontvangst nemen. De „Wind” (met stm. Brassem) bezette in alle wedstrijden een goede 3de plaats. De eindstand van de eerste 3 boten in de 16 m² klasse was als volgt:

Een schitterende prestatie leverde last but not least de dochter van wtk. Hendriks (het bloed kruipt.....!), die de ongelovelijke prestatie leverde om (op 12-jarige leeftijd terwijl zij het vorige jaar eerst leerde zeilen) in het jaarklassement als tweede te eindigen en 14 geroutineerde stuurvrouwen haar „spiegel te laten zien”! Dit was het resultaat om in 3 wedstrijden resp. de 3de, 5de en 2de plaats te bezetten. Zij ontving van de voorzitter van de Jachtclub met enige toepasselijke woorden een mooi zilveren vaasje.

Na de prijsuitreiking werd dit zeilseizoen met een feestavond besloten, waar bleek dat op de rhythmische tonen van de „Yacht Club Swing Cats” de zeilers (sters) ook op de gladde dansvloer goed „uit de voeten” konden. Voor het schuimen van het gerstenat werd op deze avond minder ontzag getoond dan voor het schuimende zilte nat tijdens de wedstrijden!

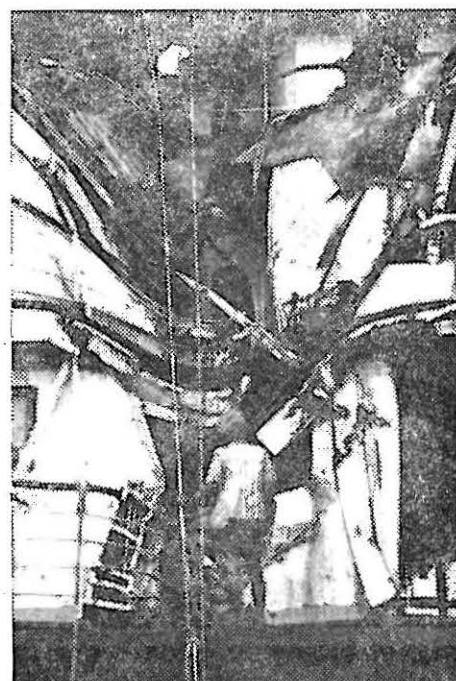
Naam;	Eigenaar;	Stuurman;	6 period. wedstr.	3 langeafst. wedstr.	6 Zaterdag wedstr.
1. Schobbejak	Javahout	Brandsma	101 ptn.	41 ptn.	86 ptn.
2. Zee	K.P.M.	van Santen	74 ptn.	31 ptn.	74 ptn.
3. Wind	K.P.M.	Brassem	65 ptn.	24 ptn.	35 ptn.

G. H. J. Steemers,

Van ons hoofdkantoor te Amsterdam ontvingen wij bericht, dat op 6 October j.l. te Rijswijk is overleden de heer G. H. J. Steemers, in leven gepensionneerd hoofdwerktuigkundige van onze Maatschappij.

Slot: „Camphuys” - „Kaloekoe”

Nog een foto van onze beschadigde „Kaloekoe”
Duidelijk ziet men hier de aangerichte ravage.

Op de 7de November kon met de reis naar Surabaia een aanvang worden gemaakt. Tevoren was met de gezagvoerder van de „Kaloekoe” afgesproken, dat hij het aantal omwentelingen van de motor zodanig zou regelen, dat het schip hierdoor het minst zou trillen. Ook moest men van goed weer verzekerd zijn alvorens de grote oversteek (altijd nog 1000 mijl!) naar Surabaia aan te durven. Door de voorbeeldige medewerking van het hoofd van de „Djawatan Meteorologie dan Geofisik” en van de Meteorologische dienst van het vliegveld Kemajoran was het mogelijk om 24 uur vóór vertrek uit Ambon (en verder iedere middag om 12 uur) de „Kaloekoe” van uitgebreide weersvoorspellingen te voorzien.

Op 11 November arriveerde het schip veilig en wel te Surabaia, waar men direct met uitgebreide herstelwerkzaamheden is begonnen.

Hulde aan gezagv. A.C. v.d. Kieboom en officieren van de „Kaloekoe” alsmede aan de vele anderen, die, onder de onvermoeide leiding van de chef N.D., erin zijn geslaagd een K.P.M.-schip voor onze vloot te behouden.

TELEGRAFISCHE GELUKWENSEN VAN RAAD VAN BESTUUR.

Op 16 November j.l. ontving de K.P.M.-directie van de Raad van Bestuur te Amsterdam een telegram met de volgende inhoud:

„mede namens raad gelukgewenst behouden aankomst „kaloekoe” en respect voor prachtig werk op ambon daarvoor verricht”.

K.P.M.-hockey :

Voorronde competitie:

Sportclub I verslagen!

Het hockey-seizoen is op 1 November j.l. geopend met de „voorronde” op de komende competitie, de traditionele „hockey-dag”. De K.P.M. nam hieraan slechts met één elftal deel, hoewel wij er in de a.s. competitie met twee — één in de 1e en één in de 2de klasse — zullen uitkomen.

In ons elftal debuteerden een aantal spelers, die na een lange rustperiode — men had sedert het verlaten der schoolbanken veelal geen stick meer in handen gehad — thans hun oude stick-vastheid en -techniek weer eens konden tonen.

De eerste wedstrijd, gespeeld tegen onze geduchte rivalen uit de competitie van het vorige jaar, de „Sportclub-veteranen”, werd met een 2 — 1 overwinning bekrond. Vooral debutant *De Mol*, die voor het eerst van zijn leven een stick omklemde, heeft een uitstekende partij gespeeld. Hij als rechtsbinnen en *Teeuw* als linksbuiten waren in deze wedstrijd de „goal-getters”.

Deze overwinning plaatste de K.P.M. tegen U.V.S., de sympathieke studentclub, winnaar van de Hockey-dag 1951. Een uitgesproken teveel aan pech, dat o.a. linksbinnen *Boom* een opgelegde kans met een hard schot op de paal om zeep hielp brengen en keeper *Dekker* een bal vlak voor de voeten niet deed wegwerken, bezegelde, in een overigens gelijk opgaande strijd, met een 2 — 0 nederlaag het lot van ons elftal voor wat betreft deze hockey-dag.

Het ontbreken van spil, aanvoerder en trainer *Bob Dootjes*, die naar Muntok is overgeplaatst, deed zich geducht voelen. Het zal hem echter genoegen doen te vernemen, dat de animo voor de hockey-sport bij de K.P.M.-ers te Djakarta van dag tot dag toeneemt.

De eerste competitie-wedstrijd werd op Zaterdag 8 November gespeeld tegen B.V.C. 2, onze geduchte concurrent van vorig jaar, die, „dank zij” een gewijzigde competitie-indeling, thans toch in de 1e klasse meespeelt. Het is — in tegenstelling tot vele vorige — een prettige en fairgespeelde wedstrijd geworden, welke door K.P.M. I met 5 — 1 werd gewonnen. Van de scores nam midvoor *Rey-*

neker er twee en rechtsbuiten *Jüch*, rechtsbinnen *Akkerman* en linksbinnen *Boom* er ieder één voor hun rekening. De onvermoeibare *Creutzberg* heeft zich (ook als spil) als een speler van formaat doen kennen.

Zondag 16 November gaf K.P.M. I partij aan Combinatie I, een der sterkste elftallen van Djakarta, op een wijze die zeker wat lof verdient. Getuige de uitlatingen van het veelhoofdige publiek was het een fraaie en zeer spannende wedstrijd met wisselende kansen. Jammer, dat het duidelijke K.P.M. -overwicht van het eerste kwartier niet in een doelpunt tot uiting is gekomen. Even voor de rust maakte Combinatie haar eerste goal, vrijwel onmiddellijk gevolgd door een tweede. Na de rust moest — ondanks de vasthoudende en vaak zeer goed stuwende verdediging — onze keeper nog tweemaal worden gepasseerd voor de oude „geest” weer over onze voorhoede vaardig werd. In de laatste 7 minuten snoeide rechtsbuiten *Jüch* een straf-corner onhoudbaar hard in en omspeelde linksbinnen *Boom* in een laatste run spil, halfspeler, backs en keeper om daarna, de stick nog steeds aan de bal, deze laatste heel kalm in een hoek van de goal te „draperen”. De eindstand bracht een 4 — 2 overwinning voor Combinatie I. Hun aanvoerder en back *Maurenbrecher* sprak zijn bewondering uit voor het opmerkelijke snelle spel van de K.P.M.-voorhoede. Doch we hopen, dat uit zijn opmerking over onvoldoende schotvaardigheid en het na de rust vooral zo sterk ontplooiende individuele spel een les zal worden getrokken voor de Zaterdag 22 November te spelen wedstrijd tegen de kampioen van het vorige jaar en winnaar van de Hockey-dag 1952 : Sportclub I.

Op 29 November voert K.P.M. 2 haar eerste strijd in deze competitie tegen de ALRI.

Wij hopen in ons volgend nummer op deze ontmoetingen terug te komen.

Het ongelofelijke is gebeurd!!!

Op 22 November j.l. wist ons hockey-team met 1 — 0 te winnen van Sportclub I.

Bravo K.P.M.-hockeys !

Kerstmis op de wereldkaart

Ook dit jaar zullen er in Amerika weer talloze kinderen zijn, die hun Kerstgroeten of Kerstgeschenken rechtstreeks van het Kerstmannetje krijgen. Met eigen ogen zullen zij kunnen zien, dat op hun brieven of pakjes de woorden „Santa Claus” (Kerstmannetje) staan. Duizenden Amerikaanse ouders sturen namelijk tegen de Kersttijd de cadeautjes voor hun kinderen naar het gehucht in de Verenigde Staten, dat Santa Claus heet. Daar worden de pakjes opnieuw verzonden.

Het dorpje Santa Claus is overigens niet de enige plaats, waarvan de naam nauw is verbonden met het Kerstfeest. De ondernemende Engelse zeevaarder Cook ontdekte namelijk tijdens een van zijn tochten door de Stille Zuidzee op het einde van het jaar 1777 een klein eiland. Gedurende de beide Kerstdagen probeerde hij op dit eiland te landen.

Twee dagen later zette hij voet aan land van het eilandje, dat hij Christmas Island of Kersteiland noemde, omdat hij het op 25 December voor het eerst had gezien.

Ook de Zuid-Afrikaanse provincie Natal (van natale of geboorte) werd op Kerstmis ontdekt, en wel door de bekende Portugese ontdekkingsreiziger Vasco da Gama.

In alle uithoeken van de wereld, zowel in de tropen als in de Poolgebieden, liggen de plaatsen en de landen, waarvan de naam aan het Kerstfeest is ontleend.

Ten Zuid-Westen van Java ligt een ander Kersteiland dat Cook ontdekte. In het Engelse graafschap Oxfordshire ligt het dorpje Christmas Common en in Brits-Guyana de schitterende Kerstmis-watervallen. Bij Kaap Hoorn vindt u tussen twee eilanden de Kerstmisstraat en in de warme wateren van de Stille Zuidzee Yule-Island of Kersttijdeiland. Het verwonderlijkste is misschien, dat een van de havens in de bijna onbewoonde Kerguelen-archipel in het Zuiden van de Indische Oceaan Christmas Harbour of Kersthaven is genoemd. Want het gehele jaar door wordt dit plaatsje bedreigd door de verschrikkelijkste stormen en het geweld van enorme ijsschotsen.

Maar is het niet heel begrijpelijk, dat de mensen, die zich in deze barre streek het eerst vestigden, bij het zoeken van een naam voor hun woonplaats hebben teruggerepen op het feest, dat de eeuwen door het symbool is geweest van de Vrede te midden van de stormen van de tijd?

(uit „Wereld”)

Jubileum ag. Van der Stadt

Weersvoorspelling voor de scheepvaart

Men schrijft ons :

„Op 6 November j.l. herdacht de heer J. W. v.d. Stadt, agent te Bandjermasin, zijn 25-jarige dienst-jubileum, ter gelegenheid waarvan in de door het agentschapspersoneel feestelijk versierde woning van de jubilaris vele autoriteiten en vrienden bijeen kwamen. Onder de aanwezigen merkten wij o.a. op de Commissaris der Nederlanden, leden van het Binnenlandse Bestuur, de burgemeester van Bandjermasin alsmede vele vertegenwoordigers uit de handel.

Namens de K.P.M. overhandigde gezagv. De Jong de jubilaris het gebruikelijke geschenk.

Hoe populair de heer en mevrouw Van der Stadt wel zijn, bleek niet alleen uit de vele sympathieke woorden, welke werden gesproken, doch ook uit de vele fraaie aangeboden geschenken. Als

laatste spreker trad de heer Arnold naar voren, die in een geestige toespraak namens het agentschapspersoneel enkele schitterende cadeaux aanbood.

Na dit officiële gedeelte bleef men, onder het genot van een koele drank, nog geruime tijd bijeen. Tot besluit van deze, voor het echtpaar Van der Stadt zo onvergetelijke dag, vond des avonds een geanimeerd feest plaats. Ongetwijfeld zullen de vele K.P.M.-ers van de vloot, die bij deze viering tegenwoordig waren, nog vaak aan deze genoeglijke dag terugdenken.

Die Lijn E is nog zo gek niet.....”

Lijn E-er.

(Noot van de redactie: Jammer voor onze lijn E-ers, dat de heer v.d. Stadt inmiddels naar Semarang is overgeplaatst).

Jubilaris Van der Stadt te midden van personeel, en relaties.

Voor wie is deze brief??

Op het hoofdkantoor is op 11 November j.l. een brief ontvangen, gericht aan de K.P.M., doch kennelijk bestemd voor een der opvarenden van onze vloot. De afzender is:

B. JONKER
Dophoeveweg 8
Epe

Degene, voor wie deze brief is bestemd, gelieve zich te wenden tot de afd. Archief (Hoofdkantoor).

De directie-secretaresse van de Rotterdamse rederij „Vrachtvaart”, welk bedrijf uitsluitend zeebewust personeel in dienst wenst te hebben
(De „Blauwe Wimpel”)

Ondanks allerlei moderne uitvindingen, zoals radio en radar, vrijwel feilloze reddingsmiddelen en een aan het volmaakte grenzende zeewaardigheid van de tegenwoordige schepen, blijft het weer een machtige factor in het werk van de zeeman. 2300 schepen doen op het ogenblik vrijwillige waarnemingen, die van het grootste belang zijn voor de weersvoorspelling, maar dit aantal moet veel groter worden. Want nog altijd zitten er grote hiaten in het net van waarnemingsposten. Wij kunnen dit met enkele cijfers illustreren.

Van de genoemde 2300 schepen sturen 175 Nederlandse schepen hun weerrapporten uit de hele wereld aan het K.N.M.I. in De Bilt. Maar alleen in Nederland zijn ruim 350 waarnemingsposten gevestigd, dus het dubbele aantal van de schepen. Ons land beslaat ongeveer de oppervlakte van een drie-graadsvak en er worden per jaar 1.200.000 waarnemingen geregistreerd. Voor de samenstelling van de nieuwe meteorologische atlas van de Indische Oceaan waren gemiddeld per vijfgraadsvak 741 waarnemingen per jaar beschikbaar. Het is dus wel duidelijk, dat een en ander nog voor uitbreiding vatbaar is.

Wij hebben deze cijfers ontleend aan de zeer interessante redevoering van Ir. Warners, hoofddirecteur van het K.N.M.I. (oud-directeur dept. V. en W. in Indonesië), ter gelegenheid van de uitreiking van Koninklijke Onderscheidingen aan gezagvoerders en stuurlieden, wegens het verzorgen van verdienstelijke radiografische scheepsweerrapporten.

Nieuw koopvaardij-monument!

In „de Uitlaat” van 1 October j.l. schreven wij reeds, dat er ernstige bezwaren waren gemaakt tegen het gekozen ontwerp voor het nationale koopvaardij-monument. In een schrijven aan de „Stichting Nationaal Monument voor de Koopvaardij” zette de „Vereniging van Nederlandse Koopvaardijkapiteins 1943” haar misnoegen met het „ruggegraat”-ontwerp van beeldhouwer Reyers reeds uiteen. Ook wij staken toen onze mening niet onder stoelen of banken.

Het doet ons daarom genoegen in het „Algemeen Handelsblad” onderstaand artikel aan te treffen, waarin wordt medegedeeld, dat nu een nieuw ontwerp is gekozen. Het is nu maar te hopen dat de heer Carasso met zijn „boeg”-ontwerp op waardiger wijze de verdiensten van onze koopvaardijmannen uit de oorlogsjaren heeft weten uit te beelden.

PRINSES MARGRIET FONDS

Het is alweer meer dan tien jaar geleden, dat in Londen werd opgericht de „Stichting voor Oorlogsslachtoffers der Nederlandse Handelsvloot en hun nageblaten Betrekkingen”, later omgedoopt tot „Prinses Margriet Fonds”. Tien jaar werk voor oorlogsslachtoffers van de Nederlandse Koopvaardij.

Er staan op het ogenblik bij het fonds ingeschreven 1200 gezinnen, waarvan de man omkwam; 600 ouders, die hun zoon verloren en 400 invaliden. Niet allen hebben geregeld hulp nodig, want er is de Wet Buitengewoon Pensioen, maar er kunnen zich bijzondere omstandigheden voordoen. Bovendien zijn er een aantal mensen, die niet onder deze wet vallen.

Zo konden verleden jaar b.v. 100 kinderen hulp bij hun studie krijgen, er konden vier kampen voor moeders worden georganiseerd en 600 moeders, ouders, kinderen en invaliden een onbezorgde vacantie genieten in de Witte Hull, het vakantiehuys van de Stichting „De Zeemanspot” te Zeist.

Het „Prinses Margriet Fonds” is niet noodlijdend, maar dit wil nog niet zeggen, dat giften niet welkom zouden zijn, zodat waar nodig nog beter en op ruimer schaal kan worden geholpen.

Met belangstelling zien we uit naar een afbeelding van deze nieuwe keuze van de jury.

Het „A. H.” schreef het volgende:

Daar het comité van de stichting Nationaal Monument voor de Koopvaardij heeft gemeend te moeten afwijken van het advies van de prijsvraagjury, is overleg tussen comité en jury gepleegd. Na dit overleg heeft het comité zich nogmaals beraden waarbij de keuze nu is gevallen op het ontwerp, dat onder het motto „Boeg” was ingezonden en dat vervaardigd is door de beeldhouwer F. Carasso te Amsterdam.

Ter verklaring van deze keuze herinnert het comité er allereerst aan, dat het prijsvraagprogramma wel een zeer moeilijke opdracht op de schouders van de deelnemers legde. Zij moesten immers een monument ontwerpen dat niet alleen aan vele begrippen als offervaardigheid, plichtsbetrachting, moed in de strijd en vreugde na de bevrijding uitdrukking moest geven, doch dat daarenboven voor brede lagen van de bevolking begrijpelijk moest zijn. Het comité voelt heel wel, dat de prijsvraaginzenders hier nauwelijks volledig konden zijn en dat zij, al naar hun persoonlijke aard, op een van deze verschillende aspecten de nadruk hebben doen vallen. Aan de andere kant heeft men ook de taak van de jury allerm minst vereenvoudigd omdat de inzendingen nu onderling zeer moeilijk vergelijkbaar werden. Dat de jury bij haar beoordeling allereerst de aesthetische betekenis en daarna pas de algemene begrijpelijkheid van de ontwerpen in beschouwing nam, kan het comité volkomen billijken.

Het comité zelf heeft de eis van algemene verstaanbaarheid zwaar doen wegen en meent, dat het ontwerp onder het motto „Boeg” daaraan voldoet, zulks in tegenstelling tot het ontwerp, dat de jury voor uitvoering heeft aanbevolen. De besprekingen met de heer Carasso over het uitvoeringsontwerp zullen thans worden geopend.

*

Lezers spreken

In deze rubriek lezen wij in Elseviers weekblad van 30 Aug. j.l. nog een mening van een zeeman over het „ruggegraat”-ontwerp van beeldhouwer Reyers:

Scheveningen, Aug.

Toen ik van de week bij de dokter zat te wachten en ik Elsevier van de vorige week inkeek ben ik eventjes ge-

schrokken. Want daar zag ik zo iets vreemds en dat was nota bene een monument voor ons zeelui! Ik heb lang zitten kijken of ik het wel goed zag maar ja hoor het was een monument voor de zeelui, ten minste als ze het gaan afmaken.

Ik vraag u of u dat nu zelf ook niet een beetje te gortig vindt. U schrijft dat er wel een hoop deining over zal komen. Nou gelooft u dat maar! Zo een ding is een klap in het gezicht van de zeelui en een harde klap ook. Die man moet beslist zeeziek zijn geweest toen hij dat ding in mekaar prutste of heeft hij iets tegen ons, zeelui? Ik durf te zeggen dat zeemeeuwen er niet eens op durven gaan zitten. Het lijkt nergens op. Niet eens op een aan mootjes gesneden snijboon. Wat betekent dat mottenballetje dat er aan bungelt? Dat mogen ze wel stevig vastbinden, anders heb je kans dat je dat ding op je hoofd krijgt. Niet op mijn hoofd, want ik zal daar niet naar gaan kijken. Dat is geen monument, maar een mislukt droogrekje. Ze moeten het maar dicht aan de waterkant zetten, dan zorgen de zeelui er wel voor dat het op een keer verdwijnt.

A. Dekk.

NISOOMAARSOO

Assikopme ouwedagnog
Andie spelling wennemoet
Zeggik, asjeveereenfoudigt
Doetdanook ineenegoed
Ikfinhallufwerruk jammer
Entis sondefandetijd
We gaan loopen met 1-oetje
En raken een uitgang kwijt
Kwoudat mennum soogemaakt had
Deze nieuwe spellingwet
Daddikniet al wattik goedset
Feitelijk hep fout geset
Assik sgrijf hoe iemand lachtte
Settik voortaan: h h h
X-pel voortaan met 8 letters
Doodleuk twoord harmoni-K
X-grijf, wantattis eenvoudig
Ookal staatut eerst wat raar,
As 2 fammekander houwen
Die 2 houwen van L-kaar.
Beverwijk zal B-verwijk zijn
Dattis heus geen gek I-D
'n Amsterdammer diede seesiet
Sgrijft gewoon X-iede-C
Passop segg daar staatun M-mer
'k Hou van R-tensoep en U?
X-Z-T segt tante K-tje
En de haan segt Q-kle-Q.

(Overgenomen uit Societetskrabbels van de Ontspanningsvereniging van de Hollandsche Societeit.)

„Tjikampek” wint „travessa”-race

Spannende strijd om „Brantas”-beker

Op Zondag 19 October j.l. organiseerde de watersportvereniging „Brantas” te Surabaia de jaarlijkse wedstrijd voor scheepssloepen, waarvoor de „Brantas”-wisselbeker beschikbaar was gesteld. Het vorige jaar wist de afdeling Zeemacht van de Nederlandse Militaire Missie op deze beker beslag te leggen.

Deze maal had van onze maatschappij de *Karossa* zich laten inschrijven. De commandant van de *Karossa*-sloop, le stm. W. A. Breebaart schreef ons over het verloop van de wedstrijd het volgende:

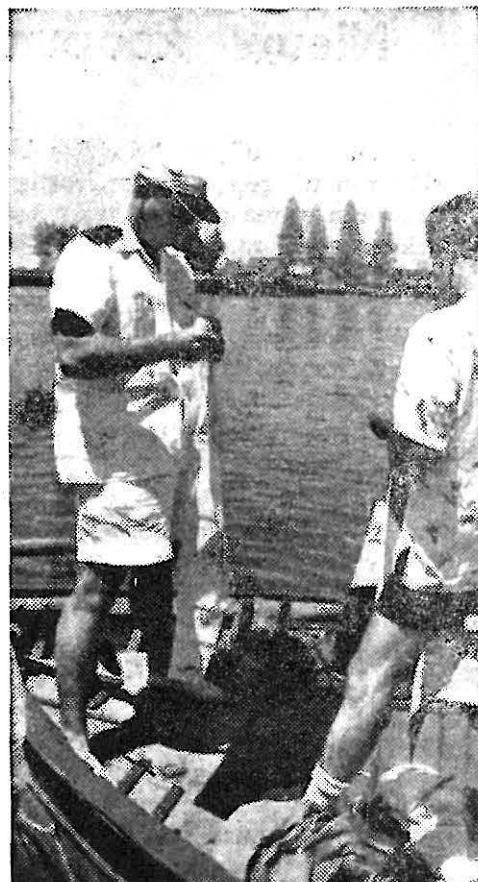
„Onder grote belangstelling verschenen dit jaar zeven sloepen aan de start. De Nederlandse Marine kwam met 2 sloepen uit. Een bemand met officieren, de tweede met onderofficieren. Ook de Alri nam met een boot aan de wedstrijd deel. Van de binnenliggende schepen hadden nog ingeschreven de *Tjikampek* (K.J.C.P.L.), de *Ternate* (K.R.L.) en de *Karossa* (K.P.M.). De watersportvereniging „Brantas” liet zich ook door een sloop vertegenwoordigen, welke buiten mededinging zou deelnemen.

Om 10.30 uur viel het startschot.

Eerst moest met gestreken tuig een stuk worden geroeid (tot aan het einde van de Hollandpier), dan zeilen bij en verder maar zeilen en meeroeien. De baan liep van de w.v. „Brantas” tot een boei onder de Madurakust en terug, een afstand van ongeveer 3½ mijl.

Onmiddellijk na het startsignaal wist de *Tjikampek* een flinke voorsprong te behalen en stond deze ook niet meer af. De *Karossa* liet zich ook niet onbetuigd en bezette gedurende lange tijd (ca. 50 meter achter de *Tjikampek*) de tweede plaats. Op de terugweg werd zij helaas gepasseerd door de scherper-zeilende boot van de Alri en de officierssloop van de Ned. Marine.

De *Tjikampekkers* o. l. v. stm. Schef-fer gingen na 49 minuten als eersten door de finish, gevolgd door de sloop van de Alri, die een mooie tweede plaats wist te veroveren. Derde werd de officierssloop van de Ned. Marine en vierde de *Karossa*. De „Brantas” wist met vier roeiers de vijfde plaats te bezetten, terwijl de *Ternate* met een onderbemande boot zesde werd. Van de boot met onderofficieren van de Ned. Marine werd verder niets meer gezien of gehoord. Zij was dus blijkbaar uitgevallen.

Links: Stm. Breebaart, cdt. van de „Karossa”-sloop.

Na afloop van de wedstrijd werd onder het genot van een welverdiend koud biertje, door de voorzitter van de W.V. „Brantas” voor dit jaar de wisselbeker uitgereikt aan de bemanning van de *Tjikampek*-sloop, terwijl de andere deelnemers als aandenken aan deze spannende race een keurig gedrukt „bewijs van deelname” ontvingen.”

De bemanning van de „Karossa”-sloop, bestaande uit: W. A. Breebaart (stuurman) 1ste stm.; C. Bakker 2de stm.; E. A. Munster 3de stm.; A. D. Deunk 5de wtk.; J. Latupoeti ladingkl. I. Faulhaber II. ladingkl., G. Lens II. motordr.; J. A. Coens II. proviandkl.

DIRECTEUREN OP DIENSTREIS.

Met het m.s. „Van Riebeeck” vertrok op 22 October j.l. onze president-directeur de heer Iken op dienstreis naar Singapore, Saigon en Hongkong. Via Singapore keerde de heer Iken op 12 November in Djakarta terug.

Directeur mr. De Koe bracht intussen een bezoek aan Singapore, Penang, Medan en Palembang.